17.11.2026

Kirkkohallitus - Täysistunto

Kirkkohallituksen täysistunto / Kyrkostyrelsens plenum

Kokousaika/Tid	17.11.2026 10:15 -	
Kokouspaikka/Plats	Kirkon talo, neuvotteluhuone Jerusalem	
Jäsenet/Medlemmar	Tapio Luoma (puh.joht./ordf.)	
	Katri Korolainen	
	Jari Jolkkonen	etäyhteys/på distans
	Kaisamari Hintikka	150–161, 164–169, 171–173 §
	Kimmo Koivisto	
	Kari Aakula	
	Hannu Kallunki	
	Vuokko Vänskä	
	Martina Harms-Aalto	
	Pekka Niiranen	156–174 §, etäyhteys/på distans
	Eino Nissinen	153–155 §, etäyhteys/på distans
	Päivi Raunu	
	Ulla Ruusukallio	
	Lotta Endtbacka	
Viranhaltijat/Tjänsteinnehavare		
	Niilo Pesonen	
	Kimmo Kääriäinen	poissa/frånvarande
	Anna Kaarina Piepponen	150–153, 155–174 §
	Petri Määttä	poissa/frånvarande
	Noora Allenius	150–153, 155–174 §
	Tarja Tirri	150–153, 155–174 §
	Eeva-Kaisa Heikura	150–153, 155 §
	Tuija Helenelund	156–174 §
	Minna Hietamäki	150–153, 155–174 §
	Asta Virtaniemi (siht./sekr.)	

Pöytäkirjan vakuudeksi/In fidem	Tarkastanut/Justerat
Asta Virtaniemi	Vuokko Vänskä

§ 164 Museoviraston suojeluesitys Kemin Paattionlehdon siunauskappelille

Diaarinumero DKIR/567/03.04.00/2025

Esittelijä yliarkkitehti Edla Mäkelä

Perustelut **Kirkollisen rakennuksen suojelu kirkkolailla**

Museovirasto on esittänyt 24.06.2025 Kemin Paattionlehdon siunauskappelia suojeltavaksi kirkkolailla. Kirkkohallitus päättää kirkollisen rakennuksen suojelusta omasta, seurakunnan, tuomiokapitulin tai Museoviraston aloitteesta.

Paattionlehdon siunauskappelin suojeluesitys on osa Museoviraston laatimaa vuosien 1917–2000 välisenä aikana rakennettujen siunauskappeleiden suojeluesitysryhmää. Nämä valtakunnallisesti erityisen arvokkaiksi arvioidut siunauskappelit esitetään suojeltaviksi siten kuin kirkollisten rakennusten suojelusta on kirkkolaissa säädetty.

Suojeltavaksi esitettyjen kohteiden valikoima perustuu itsenäisyyden ajan siunauskappelien suojeluarvojen tarkasteluun kirkkolain mukaisen käsittelyn edellyttämien rakennushistorian, rakennustaiteen, rakennustekniikan tai erityisten ympäristöarvojen kannalta. Suojelulla halutaan korostaa rakennusten merkitystä suomalaisen kirkollisen rakentamisen ja arkkitehtuurin ilmentyminä sekä vahvistaa niiden asemaa osana sijaintipaikkakuntansa ja koko maan rakennusperintöä. Suojeltaviksi ehdotettuihin pihapiireihin on sisällytetty siunauskappelirakennukseen mahdollisesti liittyviä muureja ja muita rakenteita, pintamateriaaleja, kellotapuli tai -teline ja rakennuksen arkkitehtuurin kannalta keskeisiä näkymäakseleita tai muita tärkeitä näkymiä.

Suojeltavaksi esitetyn siunauskappelin historia ja kuvaus

Kemin seurakunnan 1958 järjestämän kutsukilpailun perusteella Pohjoisen, vuonna 1945 käyttöön otetun, hautausmaan siunauskappelin lopullisen suunnittelutyön sai arkkitehti Osmo Sipari, avustajinaan arkkitehtiylioppilas Erkki Kairamo ja teknisenä asiantuntijana DI Eino Puranen. Rakennustyöt aloitettiin keväällä 1959 ja kappeli vihittiin käyttöön 11.9.1960.

Pohjoinen hautausmaa edustaa puistomaisen yleisilmeensä vuoksi uudempaa hautausmaa-arkkitehtuuria. Kappelirakennus muodostaa hautausmaalle porttiaiheen. Suunnitelma perustuu kahden muurimaisen perusosan varaan. Niistä toinen ohjaa saattoväen sisään kappeliin, toinen taas viitoittaa hautajaissaattueelle tien sisältä ulos, läpi kappelin ikkunaseinän ja muuriin kytkeytyvien kellotelineiden alitse kohti hautausmaata. Siunaustilaisuus tapahtuu kuin näiden kahden muurien osoittaman vaiheen välitilassa. Hahmoltaan suorakulmaisessa ja voimakkaan viistokattoisessa kappelirakennuksessa on käytetty tiiltä, betonia ja puuta selkeän jykevinä kokonaisuuksina. Rakennuksen sivuprofiili on suorakulmainen kolmio. Paattionlehdon kappelisalin eteläisen julkisivun yläosaa hallitsevat, korkeat ja kapeat ikkunat.

Ulko-ovelta avautuva käytävä jakaa kappelin matalaan osaan ja korkeaan saliin. Sali on toteutettu siten, että alttaria kohti laskevan tai nousevan katon sijasta katto laskeekin sivuseinää kohti. Sivuvalo saadaan saliin vinottain asetettujen pystylamellien välistä. Alttaritila kiillotettuine kivipintoineen, integroituine istutuksineen ja epäsuorine valoineen on poikkeuksellisen hieno. Taidemaalari Erkki Koposen maalaama alttaritaulu valmistui vuonna 1953, alkujaan Kemin kirkon alttaritauluksi. Paattionlehdon kappeliin se siirrettiin vuonna 1987.

Hautausmaan huoltorakennukset rakennettiin vuonna 1978 siunauskappelin pohjoispuolelle, hautausmaa-alueen luoteiskulmaan (arkkitehti Veli Hyrskykari). Huoltorakennuksessa on työntekijöiden sosiaaliset tilat, hautausmaan toimisto ja sen länsipäädyssä kerhohuoneisto. Siunauskappeli on peruskorjattu 1993, jolloin parannettiin erityisesti henkilökunnan tiloja. Nykyisin kappelissa järjestetään siunaustilaisuuksien ohella muitakin kirkollisia tilaisuuksia.

Museoviraston perustelut suojelulle

Kemin Paattionlehdon siunauskappeli on Sallan kirkon ohella suunnittelijansa Osmo Siparin tunnetuin kirkollinen rakennus. Sen perusratkaisussa näkyvät 1950-luvun lopulla kirkastuneet modernistiset ja rationalistiset lähtökohdat sekä muuriaiheiden lisääntyvä arkkitehtoninen ja toiminnallinen merkitys aikakauden siunauskappelirakentamisessa. Rakennus ohjaa saattoväkeä poikkeuksellisen hienolla tavalla.

Kaavatilanne

Paattionlehdon siunauskappeli sijaitsee 4.11.2005 voimaan tulleen asemakaavan mukaisella hautausmaa-alueella. Siunauskappeli on merkitty sr-1 merkinnällä rakennustaiteellisesti tai historiallisesti arvokkaaksi rakennukseksi. Suojelumerkintärajauksen sisään lukeutuu siunauskappelirakennukseen liittyvät muuri- ja kellotapulirakenteet. Lisäksi suojeltavaksi alueen osaksi on merkitty suorakaiteen muotoinen piha-alue, joka rajautuu siunauskappeliin, muurirakenteisiin, paikoitusalueeseen ja hautausmaan puolella kulkuväylään.

Kemin seurakunnan lausunto

Kirkkoneuvosto on 06.06.2024 § 45 antanut lausunnon, jonka mukaan seurakunta yhtyy Museoviraston perusteluihin siunauskappelin suojelemisesta kirkkolailla ja vastaa lausuntopyyntöön, että Paattionlehdon siunauskappeli ympäristöalueineen voidaan suojella kirkkolailla.

Tuomiokapitulin lausunto

Oulun hiippakunnan tuomiokapituli on 14.08.2025 § 6 antanut asiasta lausunnon, jonka mukaan tuomiokapituli puoltaa Museoviraston esitystä suojella Kemin seurakunnan Paattionlehdon siunauskappeli ympäristöalueineen.

Suojeluviranomaisen harkinta asiassa

Kirkkolain (652/2023) 3 luvun 22 §:n mukaan kirkollisen rakennuksen suojelun tavoitteena on turvata kirkollinen rakennettu kulttuuriympäristö osana kulttuuriperintöä, vaalia kirkollisen rakennuksen ominaisluonnetta ja erityispiirteitä sekä edistää sen kulttuurisesti kestävää hoitoa ja käyttöä.

Museoviraston esityksen mukaan Paattionlehdon siunauskappelin suojelu on perusteltua rakennushistorian, rakennustaiteen ja ympäristöarvojen kannalta.

Museoviraston suojeluesityksen karttaliitteessä esitetyn rajauksen tarkastelu: Karttaliitteessä on esitetty suojeltavan pihapiirin rajauksen ulottamista asemakaavassa suojeltavaksi merkityn piha-alueen lisäksi paikoitusalueelle aina Tornionkatuun asti. Lisäksi rajaus ulottuu siunauskappelin pohjois- ja

itäpuolella noin 20 metrin etäisyydelle rakennuksen julkisivusta ja muurirakenteista.

Johtopäätös suojeltavan pihapiirin rajausesityksestä: Suojelupäätöksessä ei ole tarvetta ulottaa suojeltua pihapiiriä Museoviraston karttaliitteessä esitetyn mukaisesti. Hautaamiseen tai paikoitukseen tarkoitettua aluetta ei voida suojella. Kirkollisen rakennuksen suojelu kohdistuu lähtökohtaisesti rakennettuun rakennukseen, johon katsotaan kuuluvaksi myös siihen liittyvät piharakennukset ja -rakenteet kuten kellotapuli, aidanteet ja muurit kokonaisuudessaan sekä rakennetut kulkuväylät päällysteineen. Voimassa olevassa asemakaavassa vuodelta 2005 siunauskappelin ympärille ei ole osoitettu käyttämätöntä/vapaata rakennusalaa.

Basis-järjestelmän Esinerekisterin mukaan Paattionlehdon siunauskappelin esineluettelo käsittää 35 kirkollista esinettä tai taideteosta. Siunauskappelin kiinteä sisustus ja sinne suunnitellut taideteokset omilla alkuperäisillä paikoillaan ovat olennainen osa myös rakennustaiteellista tilakokemusta. Rakennuksen suojelupäätöksestä riippumatta seurakunnan tulee toiminnassaan noudattaa kirkkojärjestyksen 3 luvun 61 §:ää, jonka mukaan seurakunnan kulttuurihistoriallisesti arvokasta esineistöä ei saa ilman erityistä syytä korjata sitä muuttaen, siirtää perinteiseltä paikaltaan tai poistaa.

Kemin seurakunnan ja Oulun tuomiokapitulin lausunnot puoltavat suojelua.

Lapsivaikutusten arviointi: Suojelupäätös edistää myös lapsien mahdollisuuksia kokea korkeatasoista arkkitehtuuria ja käyttää kirkollista rakennettua kulttuuriperintöä.

Rakennuksen suojelu korostaa kirkon merkitystä kansallisen kulttuuriperinnön vaalijana. Suojelu ei estä välttämättömien korjausten tai toiminnasta aiheutuvien muutosten tekemistä, mutta ne tulee suunnitella rakennuksen arvot huomioiden yhteistyössä Kirkkohallituksen ja Museoviraston kanssa. Suojelupäätöksen tultua voimaan rakennuksen ja sen pihapiirin olennaisten muutosten osalta tulee noudattaa kirkkolain säännöksiä. Kirkkohallitus voi myöntää avustusta valtion rahoituksesta suojellun kirkollisen rakennuksen ylläpitoon liittyviin laissa säädettyihin tehtäviin.

Suojeluviranomaisen päätösvalta

Kirkkohallitus voi määrätä kirkollisen rakennuksen suojeltavaksi, jos suojelu on perusteltua rakennushistorian, rakennustaiteen, rakennustekniikan tai erityisten ympäristöarvojen kannalta. Kirkkohallitus päättää suojelusta omasta, seurakunnan, tuomiokapitulin tai Museoviraston aloitteesta.

Sovelletut lainkohdat: Kirkkolaki luku 3 § 22 ja luku 10 § 23. Kirkkojärjestys luku 10 § 4.

Lisätiedot

yliarkkitehti Edla Mäkelä, edla.e.makela@evl.fi

Päätösehdotus

Kirkkohallitus määrää kirkkolailla suojeltavaksi Kemin seurakunnan Paattionlehdon siunauskappelin (pysyvä rakennustunnus 100819552L) ja siihen liittyvän erillisen kellotapulin. Rakennuksen suojelu käsittää myös sen kiinteän sisustuksen, siihen liittyvät maalaukset ja taideteokset sekä rakennuksen pihapiirin alueellisen, tilallisen ja maisemallisen ominaisluonteen sekä siihen liittyvät rakenteet. Suojelu ei kohdistu yksittäisiin puihin, pensaisiin tai muihin istutuksiin. Kasvillisuutta voidaan hoitaa, uusia ja korvata pihapiirin ominaisluonne ja alueen käyttö huomioon ottaen. Suojelu ei koske vainajien säilytystiloja tai niihin liittyvää teknistä laitteistoa.

Tämä päätös on pidettävä seurakunnassa yleisesti nähtävänä kirkkolain 10 luvun 23 §:n mukaisesti.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Toimenpiteet

Ote Kemin seurakunta ja Museovirasto, tiedoksi Oulun hiippakunnan tuomiokapituli.

Suojelupäätöksen tultua lainvoimaiseksi Kirkkohallitus päivittää rakennuksen suojelutiedot kirkon kiinteistö- ja kulttuuriperintöjärjestelmään Basikseen ja suojelupäätös lähetetään Kirkkohallituksesta tiedoksi asianomaiselle viranomaiselle toimenpiteitä varten rakennetun ympäristön tietojärjestelmän rakennuksia koskevien tietojen päivittämiseksi.

17.11.2026

Kirkkohallitus - Täysistunto

VALITUSOSOITUS

Kirkkohallituksen täysistunnon päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella. Valitusoikeus on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen, jolla oikaisuvaatimus on hylätty, saa kirkollisvalituksella hakea muutosta vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen (laillisuusperuste).

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin, tai saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos muutoksenhakuajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimuksen perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä valitusviranomaiselle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei valitusviranomainen toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 15 §:n mukaan valituksessa on yhteystietojen lisäksi ilmoitettava myös sähköinen tai muu mahdollinen osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan toimittaa (prosessiosoite). Lisäksi on ilmoitettava valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus. Valituksen tai muun asiakirjan toimittaminen hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköiseen asiointipalveluun katsotaan ilmoitukseksi sähköisen asiointipalvelun käyttämisestä prosessiosoitteena. Sähköistä asiointipalvelua käytettäessä erillistä prosessiosoitteen ilmoittamista ei tarvita.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa Helsingin hallinto-oikeudelle. Sen voi myös lähettää postitse tai sähköisesti. Valitus toimitetaan omalla vastuulla.

Valituksen on oltava perillä Helsingin hallinto-oikeudessa valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 2 §:n mukaan lakia sovelletaan asian sähköiseen vireillepanoon tuomioistuinasiassa. Lain 11 §:n mukaan viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana laissa tarkoitetulla tavalla.

Helsingin hallinto-oikeuden osoite
Kirkkohallitus - Täysistunto

17.11.2026

Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Puhelin 029 56 42069

Valitus tehdään ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1020/2024) 1 §:n mukaan oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 310 euroa.